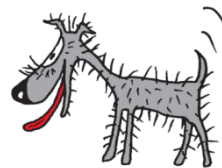

Vieraiden kielten opetuksen kehittämishanke Viehko 2009-2011

Vieras kieli omaksi

Viehkön työkalupakit

Ideoita kielivalintailtojen toteuttamiseen koululla

Ajankohdasta, järjestelyistä

- kielivalintailta kaksiosainen; päiväsaikaan lapsille, ilta-aikaan vanhemmille
- tavallisen vanhempainillan yhteyteen, ainakin mainospala tulevasta kielivalintailtasta
- syksyn ensimmäiseen vanhempainiltaan myös kielten maikat (vanhempia tulee syksyisin enemmän)
- lauantaina pidettävän koulupäivän tai avoimien ovien päivän aikana
- yhteisen tilaisuuden jälkeen samaan aikaan eri luokissa eri kielten esittelyä
- "toiminnallisempi", pienimuotoisempi tilaisuus kielten luokassa yhteisen osuuden jälkeen, jossa vanhemmat tutustuvat kieltenopettajaan ja opetusmateriaaliin sekä pääsevät esittämään kysymyksiä
- luokkakohtainen vanhempainilta ja kielivalintailta yhdessä
- kieliosuus joko "messupöytä" tai luokittain opettajan luokassa

→ olisi parempi olla sidottuna johonkin muuhun tapahtumaan, ei mielellään yksittäistä kielten iltaa (riippuu tietysti alueesta):

- 1) yläkoulussa valinnaisaineiltana
- 2) alakoulussa avoimet ovet/toinen vanhempainilta

- jos on yhteinen vanhempainilta, on varattava tarpeeksi aikaa kielten maikoille ennen luokanopettajan osuutta. Luokanopettajien ei tarvitse olla paikalla.

Hyväksi havaittuja menetelmiä A1/A2-kieli

- kielten ope
- tarjoilu
- live/taltioitu oppilasesitys tai näyte oppitunnista
- kielten varhaisen aloituksen painottaminen, sen hyödyllisyys ek-tutkimus kielten tärkeydestä työelämässä
- entinen/nykyinen oppilas kertomaan vanhemmille/lapsille
- kaikista kielistä tasapuolinen esitys
- englannin opiskelu ei ole pakollista, mutta suotavaa. Jollain muulla kuin englannilla kannattaa aloittaa

Hyväksi havaittuja menetelmiä B2-kieli

- pieni alustus rehtoreilta ja opoilta
- vanhemmat tulevat kielten luokkiin

- luokissa pp-esitys
- kielten kirjat
- tarjoilua?
- virtuaalikahtila (oppilaat tehneet menyyt), lapset tarjoilevat ja vanhemmat tilaavat lapsilta. Tätä ennen vanhemmille oli opetettu ääntämistä.
- ständit salissa, messut → jaettavaa materiaalia, tilaisuudesta ei tule niin raskas
- koulussa 9-luokkalaiset pitävät pieniä oppitunteja 7-luokkalaisille ja kertovat kielten opiskelusta

Kieleen tutustuminen, kielisuihkut, maistiaiset

- eka- ja tokaluokkalaiset käyvät ylempien luokkien kielten tunneilla esim. kerran lukukaudessa (oppilaille jaetaan tarroja; käytössä syksyllä 2010)
- vanhemmille ja lapsille järjestetään vanhempainillan yhteydessä tai esim. lauantaina pidettävän koulupäivän aikana yhteisiä kielimaistiaisia
- kielisuihku luokille, jotka valitsevat alkavan kielen ennen kielivalintoja
- kielikerho oppilaille, opettajille, vanhemmille
- järjestetään kielten luokassa kahvila, johon ylempien luokan oppilaat ovat tehneet kohdekielisen menun ja jossa oppilaat tarjoilevat vanhemmille kohdekielillä. Opettajat opettajaa vanhemmille muutaman kohdekielisen fraasin, jota tarvitaan kahvilatilanteessa. Tarjolla voi olla oikeat kahvit, croissantit jne.
- jos on mahdollista, olisi kiva antaa oppilaille kielimaistatuksia koulupäivän aikana lähellä kielivalintailtaa
-

Ehdotuksia tilaisuuksien sisällöksi ja teemoiksi

1. Koulun kieliohjelman esittely ja kielten opiskelun jatkuminen yläasteella

- koulukohtainen selkeä kielipolku selvitetään (koulu voi tehdä esim. PP-esityksen), kielipolusta hyvä kuvaus SUKOLin sivuilla
- kerrotaan, mitä tarkoittaa A- ja vapaaehtoinen ns. A2-kieli sekä B2-kieli
- opetuksen järjestäminen, tuntijako omassa koulussa
- miten kielipolku jatkuu vuosiluokilla 7-9, missä koulussa

2. Miksi muitakin kieliä kuin englantia? Miksi kannattaa aloittaa kielten opiskelu jo lapsena?

- kielten varhaisen aloituksen painottaminen, sen hyödyllisyys; varhaisen kielen etu: mikä tahansa vieras kieli muovaa aivoja edulliseen suuntaan
- englannin opiskelu ei ole pakollista, mutta suotavaa. Jollain muulla kuin englannilla kannattaa aloittaa
- miksi englanti ei yksin riitä?
  - englannin osaaminen ei erota massasta

- o joillekin varmasti englanti riittää, mutta monilla on kapasiteettia opiskella kahta A-kieltä
  - o uuteen kieleen ja kulttuuriin tutustuminen avartaa mieltä
  - o kun kerran on oppinut vieraan kielen oppimisen strategian (kuinka vierasta kieltä opitaan), on helpompi oppia aikuisempina uusia kieliä; englannin on moni oppinut tv:stä
  - o Suomen kuuluminen EU:hun lisää liikkuvuutta Euroopassa, sen myötä tarvitaan lisää eurooppalaisten kielten taitajia
  - o globalisaatio lisää liikkuvuutta maailmalla, tarvitaan enemmän muidenkin kuin anglosaksisten maiden kieli- ja kulttuuritaitoa
  - o eri maissa on paljon ihmisiä, jotka eivät osaa englantia (esim. ikääntyneet)
  - o väärinkäsityksiä syntyy vähemmän kuin ei tarvitse tulkkia
  - o monissa maissa englantia osataan vain kaupungeissa eikä maaseudulla
  - o Elinkeinoelämän keskusliiton tutkimus kielten tärkeydestä työelämässä
  - o
- oppilaan oppimäärään ei tarvitse kuulua englantia
  - jokainen kieli on tärkeä
  - monipuolinen kielitaito tärkeä nykyajan maailmassa
  - vieras kieli on myös kulttuuriaine, jossa harjoitellaan kulttuuritaitoja; kun emme tunne eri kulttuureja, tietyt stereotyyppit vahvistuvat
  - usean eri kielen opiskelu avaa monta näkökulmaa ja mahdollistaa erilaiset tulevaisuuden suunnitelmat
  - vanhemmat haluavat lapselle mahdollisimman hyvän tulevaisuuden, miksei antaa kielitaitoa, joka ei edes maksa mitään – tulevaisuudesta ei tiedä, mutta ”Ei oppi ojaan kaada.” Aikuisiällä kieltenopiskelu maksaa ja vaatii toisenlaista panostusta.
  - vanhempien stereotyyppit kieltenopiskelusta esille, niiden purkaminen; onko esim. olemassa ”huonoa kielipäätä”?

3. Kokemuksia siitä, miksi monipuolinen kielitaito on hyvä asia aikuisena

- vieraaksi koulun entinen kielimenestyjä, vieraileva tähti esim. koulun vanha ranskan, saksan tai venäjän opiskelija, entinen tai nykyinen oppilas kertomaan
- vaihto-oppilas kertomaan
- näytetään dvd (”Minulle saksaa”, espanja – valmistuu keväällä 2010)

4. Millaista vieraiden kielten opetus on meidän koulussamme?

- live/taltioitu oppilasesitys
- mitä tapahtuu kielten tunneilla? esitetään koulussa tehty videoklippit, jossa oppilaiden vastauksia tähän
- pieni musiikkiesitys, draamaesitys, laulua, lorua oppilaiden esittämänä

- kielenopettajat esittelevät kieliä omissa opetustiloissaan, esillä oppikirjoja, äänitteitä, oppilaiden töitä, tietokoneelta kielenopetuksessa käytettäviä verkkomateriaaleja, Fronterin kielen huoneet

5. Millaista kielenopiskelu on nykyään?

- toiminnallista
- vuorovaikutteista ja viestinnällistä
- autenttisia makupaloja
- tavoitteellista
- monipuolista: kielitaidon eri osa-alueet
- erilaiset oppijat ja oppimistyyliä huomioivaa

6. Miten kielenopiskelua voi tukea kotona?

- opiskelustrategioista syyslukukaudella oma vanhempainilta vuosittain
- kerrotaan, annetaan esim. koulun kotisivuilla tietoa, miten autan lastani, kun en osaa itse kieltä, jota lapseni opiskelee

7. Tarjoilu vanhemmille

- kohdekielen kulttuurin mukaista buffet-tarjottavaa
- ranskalainen, saksalainen jne. kahvila, hinnastot ym. kohdekielellä

8. Kielikohtaiset esittelyt

- ranska, saksa, venäjä, espanja (PP-esitykset)

9. Kulttuurin esilletuonti

- rekvisiittaa, musiikkia

Tilaisuudessa jaettava, esiteltävä materiaali

- esitteiden jako
  - “Kielten opiskelu Helsingin peruskouluissa”, Helsingin opetusvirasto
  - “Vive la francophonie”, www.kiekura.fi, www.expressse.fi, tarroja
  - “Venäjä on toista maata” -esite
  - “Minulle saksaa” -dvd
  - En español –dvd

- Viehko-materiaali: julisteita, tarroja, Vieras kieli omaksi –esite, kuvasankirjat (espanja, ranska, saksa, venäjä)

Nettiosoitteita

- Helsingin opetusviraston sivut: www.edu.hel.fi
- Helmi > perusopetus > opetussuunnitelma > oppiaineet
- Suomen kieltenopettajien liiton sivut: www.sukol.fi
- ranska: www.kiekura.fi, www.expresse.fi, www.passerelle.fi
- saksa: www.finnde.fi (mm. Minulle saksaa –videoklippi)
- venäjä: www.norssi.helsinki.fi/home/venaja/POP811
- fronter.com/helsinki, Kieltenopettajien huone Kiehu: kielivalintailtojen materiaali sähköisessä muodossa; Espanjan, englannin, ranskan ja saksan opettajien huoneet
- Facebook: Helsingin Kielitivoli Viehko (nuorille ja huoltajille)

28.3.2011

Viehko-hankkeen työryhmä ja Annamari Kajasto, projektisuunnittelija, annamari.kajasto@hel.fi